

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Halász Lajos ügyvéd (7400 Kaposvár, Bajcsy-Zsilinszky utca 7.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Ozsváth Ferenc ügyvéd (7400 Kaposvár, Fő utca 51.) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Somogy Megyei Bíróság 2009. november 3. napján kelt 24.P.20.312/2008/30. számú ítélete ellen a felperes részéről 32. sorszám, az alperes részéről 31. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és az alperest terhelő egyösszegű marasztalási összeget 5.925.036 forintra (ötmillió-kilencszázhuszonöt ezer-harminchat) forintra, és ezen belül 2.552.000 (kettőmillió-ötszázötvenkettő ezer) forintnak 2007. július 24. napjától, 3.373.036 (hárommillió-háromszázhetvenháromezer-harminchat) forintnak 2006. december 1. napjától járó késedelmi kamatára felemeli.

Az ezen felüli fellebbezett részében az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 170.000 (százhetvenezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az állami adóhatóság felhívására - 400.000 (négy százezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes 1991. április 1. napjától K. M. J. V. Ö.-nak H. T.-nál dolgozott tűzoltó főtörzsőrmesteri beosztásban. 2003. december 13. napján szolgálatteljesítés

közben a forgalmi rendszámú Mercedes típusú tűzoltó tehergépkocsi vezetőjeként közlekedési balesetet szenvedett. A balesetért felelős forgalmi rendszámú gépjármű üzemben tartója az alperesnél rendelkezett kötelező felelősségbiztosítással. A felperes a balesetet követően a tűzoltó szolgálati feladatok ellátásra alkalmatlanná vált, ezért szolgálati viszonyát 2004. december 15. napján megszüntették, és részére szolgálati nyugdíjat állapítottak meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest a felperes vagyoni és nem vagyoni kárainak megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét fél fellebbezéssel élt.

A felperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és az utazási költség címén megítélt vagyoni kártérítésnek 400.000 forinttal, összesen 450.000 forintra, az elmaradt jövedelem címén megítélt vagyoni kártérítésnek a 2005. évi „0” havi illetmény összegével, 138.950 forinttal, összesen 269.098 forintra, míg a nem vagyoni kártérítés összegének 1.200.000 forinttal, összesen 3.000.000 forintra történő felemelését kérte. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által figyelembe vett 31 orvosi kezelés kizárólag a kórházi gyógykezelésekre vonatkozott, emellett 359 alkalommal ambuláns kezelést vett igénybe, amelyek tekintetében az utazási költség 400.000 forint volt. Ezt a perben megfelelően bizonyította, és azt az alperes sem vitatta. Az elsőfokú bíróság ítéletében azt állapította meg, hogy jövedelem kiesése 2007 évtől nincsen, ennek ellenére az alperest nem marasztalta a 2005. évi „0” havi illetményben, amely lényegében a 2004. évi 13. havi illetménynek felel meg. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg életminőségének változását, a nem vagyoni sérelmek kompenzálásához szükséges nem vagyoni kártérítés összegét azonban indokolatlanul alacsony összegben határozta meg.

Az alperes elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a terhére megállapított marasztalási összegnek 1.633.180 forintra történő leszállítását, és a felperesnek az első- és másodfokú eljárás költségeiben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a felperes balesettől független, közepesen súlyos gerincelfajulásos megbetegedését, amelyhez képest a perbeli baleset állapotrosszabbodást nem jelentett. Baleseti eredetű maradandó fogyatékoság és erre visszavezethető munkaképesség csökkenés ugyanis a felperesnél nem állapítható meg. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a balesetnek legfeljebb 30%-os mértékben kifejezhető rész-oki szerepe volt a felperes állapot rosszabbodásában, így ennek arányában kérte a terhére megállapított marasztalási összeg leszállítását. Az elsőfokú bíróság által megítélt egyes kártérítési tételeket külön is vitatta. Álláspontja szerint a könyvszakértő a felperes elmaradt jövedelmének számításánál a 2005. és 2006. évre a béren kívüli juttatásokra figyelemmel mutatott ki különbözetet, így nem az elsőfokú bíróság által megítélt teljes juttatás jár, hanem csak a különbözeti összeg. A 2007-2009. közötti időszakban a felperes 444.192 forint

többletjövedelemhez jutott, mert magasabb összegű juttatásban részesült, mintha dolgozott volna. Ezt az összeget a 2005. és 2006. évekre megállapított elmaradt jövedelem címén fizetendő kártérítésnél az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe. A mezőgazdasági többletköltségeknél az első fokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes meglévő sorsszerű megbetegedései már önmagukban kizárták egyes tevékenységek ellátását. A méhészeti károk felmérése során 51.863 forintban határozta meg a szakértő a 2004. évben elkészült kaptárok anyagköltségét, amely a balesettől függetlenül terhelte a felperest. A szakértői véleményt nem találta egyértelműnek abban a tekintetben, hogy a gyógyászati segédeszköz alkalmazását, illetve az akupresszúrás kezeléseket a felperes baleset előtti állapota indokolta-e, vagy azokra kizárólag a baleset miatt volt szükség. A felperes korábbi egészségi állapotát, sorsszerű megbetegedéseit is figyelembe véve úgy ítélte meg, hogy 700.000 forint nem vagyoni kártérítés elegendő az őt ért sérelmek kompenzálására.

Mindkét fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, és abból döntően helytálló jogi következtetéseket vont le.

A perben nem volt vitatott, hogy a balesetet megelőzően a felperesnél sorsszerű megbetegedésként a gerincoszlop elfajulásos elváltozása, az ágyéki porckorong sérvessége állt fenn. E megbetegedés ellenére azonban munkakörét ellátta, az ehhez szükséges fizikai aktivitás kifejtésére nem vitásan alkalmas volt. A 2003. december 13. napján bekövetkezett balesetben a középső háti csigolyák rándulását és a hát zúzódását szenvedte el. E sérülések ugyan maradéktalanul gyógyultak, de az igazságügyi orvosszakértő véleménye szerint a gerincet ért baleseti sérülések a korábbi sorsszerű megbetegedés tekintetében állapot rosszabbodást eredményeztek. A felperes a baleset miatt vált alkalmatlanná a gerincet terhelő nehéz, illetve közepesen nehéz fizikai munkák elvégzésére, emiatt nem tudja korábbi munkakörét betölteni, és az eredeti szakképzettségének megfelelő munkát elvégezni. A baleset állapot rosszabbító hatására utal, hogy a felperes ágyéki gerincszakaszát érintő tünetek rövidesen a baleset után (2003. december 22-én) jelentkeztek, továbbá az Országos Orvosszakértői Intézet, illetve a Fegyveres Erők Elsőfokú Felülvizsgáló Orvosi Bizottságának 2004-ben készült szakvéleményei a felperes egészségi állapotának nagy fokú romlását, munkavégzési képességének jelentős csökkenését véleményezték.

A felperes a balesetre visszavezethető egészségkárosodása miatt vált képtelenné munkakörének betöltésére, a házkörüli, illetve a mezőgazdasági munkák ellátására, és kényszerült korábbi életmódjának gyökeres megváltoztatására. Helyesen döntött ezért az elsőfokú bíróság, amikor a korábban meglévő sorsszerű megbetegedések ellenére az alperes teljes kártérítő felelősségét állapította meg.

Alapos az alperes fellebbezése annyiban, hogy a könyvszakértő a 2005. és 2006. évben elérhető bruttó kereset megállapításánál a felperes egyéb, nem adóköteles

jövedelmének (étkezési utalvány, üdülési csekk, iskolakezdési támogatás, ruházati költségtérítés) egy hónapra jutó összegét is számításba vette (2. sz. melléklet i-l) pont), és ezek bruttó összegének figyelembevételével határozta meg az elvárható bruttó kereset és a szintén bruttó összegben figyelembe vett nyugdíj és baleseti járadék különbözetét, mint a felperes elmaradt jövedelmét. A 2005. és 2006. évekre ilyen módon figyelembe vett juttatásokat tehát az elsőfokú bíróság által megállapított marasztalási összegből le kell vonni (étkezési utalvány 98.000 forint, üdülési csekk 49.875 forint, iskolakezdési támogatás 67.747 forint, ruházati költségtérítés 168.565 forint, összesen 384.187 forint).

Nincs jogszabályi alapja annak, hogy a 2007-2009. években képződött, az elmaradt jövedelemhez képest kimutatott többlet jövedelemmel a bíróság a 2005. és 2006. évre megállapított elmaradt jövedelmet csökkentse. A Ptk. 356.§. és 357.§-aiból kitűnően a keresetveszteség összegét egy-egy évre kell megállapítani. Annak, hogy az adott évben a balesetet szenvedett személy keresete meghaladja a baleset előtti keresetét, kizárólag az a következménye, hogy az adott évre ezen a címen kártérítést nem igényelhet.

Az igazságügyi szakértői vélemény alapján egyértelmű, hogy a felperes a baleset következtében megváltozott fizikai állapota miatt nem képes a mezőgazdasági munkákat ellátni, és a baleseti sérüléseire figyelemmel indokolt a gerincrögzítő használata, valamint az akupresszúra gyógykezelés is.

A 2004. évben elkészített kaptárok 51.663 forintos anyagköltségével azonban az alperes marasztalását csökkenteni kellett, mert ez a költség abban az esetben is felmerült volna, ha a baleset hiányában a felperes a kaptárokat maga készíti el.

Részben alaposnak találta a másodfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét sérelmező felperesi fellebbezést. A felperes a baleset következtében előállott állapotrosszabbodás miatt kényszerült választott hivatásának feladására, korábbi szabadidős tevékenységeit nem, vagy csak korlátozott mértékben tudja folytatni. A mai napig fennálló pszichés sérüléseket szenvedett el, és fiatal kora ellenére állapotában javulás nem várható, annak inkább rosszabbodásával kell számolnia. Figyelembe véve a 2003. évi ár- és értékviszonyokat, valamint a más, hasonló ügyekben kialakult ítélkezési gyakorlatot is, a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperest ért nem vagyoni sérelmek kiküszöböléséhez 2.500.000 forint nem vagyoni kártérítés szükséges. Ennek az összegnek a megfizetésére az alperes a Ptk.76.§-a, a Ptk.84.§-a (1) bekezdésének e) pontja folytán alkalmazandó, az elsőfokú bíróság által is hivatkozott Ptk.346.§-ának (1) bekezdése, 339.§-ának (1) bekezdése, valamint 355.§-ának (1) és (4) bekezdése alapján köteles.

Jár továbbá a felperesnek a 2004. évi illetményből a 13. havi fizetés 138.950 forint összegben, mert azt az elsőfokú bíróság a jövedelemveszteség összegének meghatározásánál nem vette figyelembe.

A fellebbezésében hivatkozott 359 ambuláns kezelésen való részvételt azonban a felperes nem igazolta, erre vonatkozóan a perben okiratot nem csatolt, ezért a szakvéleményben rögzített, és az elsőfokú bíróság által is figyelembe vett 31 orvosi kezelésen való megjelenéssel kapcsolatos utazási költség megtérítésén túl a további igénye alaptalan.

A felperes tehát az elsőfokú bíróság ítéletében megállapítottakhoz képest igényt tarthat még
700.000 forint nem vagyoni kártérítésre,
138.950 forintra elmaradt jövedelem címén,
összesen 838.950 forintra.

Az alperes sikeres fellebbezésére figyelemmel viszont le kell vonni
384.187 forint béren kívüli juttatást,
51.863 forint kaptár anyagköltséget,
összesen 436.050 forintot, így a felperes az elsőfokú bíróság által megállapított 5.522.136 forintot meghaladóan 402.900 forintra, összesen 5.925.036 forint egyösszegű kártérítésre jogosult.

Ennyiben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, egyéb fellebbezett részében pedig helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése túlnyomó részben sikertelen volt, a felperes fellebbezése fele részben vezetett eredményre, ezért a Pp. 81.§-ának (1) bekezdése alapján az alperes köteles a felperesnek ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. Ennek mértékét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján általános forgalmi adóval növelt összegben állapította meg. Az alperes a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet (Kmr.)13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles az ügy tárgyi költségfeljegyzési jogára figyelemmel le nem rótt fellebbezési eljárási részilleték megfizetésére. A felperes személyes költségmentességben részesült, ezért a Kmr. 13.§-ának (1) bekezdése és 14.§-a alapján az általa le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

P é c s , 2010. május 13.

dr. Veszely József s.k. a tanács elnöke, dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. bíró